

МУҒАЛЛИМ ҲАМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

2024

3-сан

*Ўзбекистан Республикасы Министрлер Кабинети жанындагы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарары менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз хәм хабар агентлиги тәрәпинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-санлы гүўалық берилген.*

3-сан 2024

март

Шөлкемлестириүшилер:

Қарақалпақстан Республикасы Халық билимлендириү Министрлиги,
ӨЗПИИИ Қарақалпақстан филиалы

Редактор:

А. Тилегенов

Редколлегия ағзалары:

Мақсет АЙЫМБЕТОВ	Хушбоқ НОРБҰТАЕВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Улфат МАҲҚАМОВ
Айтмурат АЛЬНИЯЗОВ	Уролбой МИРСАНОВ
Сапардурды АБАЕВ	Сафо МАТЧОН
Адхамжон АБДУРАШИТОВ	Шукурулло МАРДОНОВ
Хайрулла АЛЯМИНОВ	Камаладин МАТЯКУБОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Барлықбай ПРЕНОВ
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ	Раьно ОРИПОВА
Ингизар АБДИРИМОВА	Бахтиёр РАХИМОВ
Тўлқин АЛЛАЁРОВ	Фуркат РАЖАБОВ
Марифжон АХМЕДОВ	Светлана СМИРНОВА (Москва, Россия)
Умида БАҲАДИРОВА	Дилшода САПАРБАЕВА
Фархад БАБАШЕВ	Феруза САПАЕВА
Ботир БОЙМЕТОВ	Зайниддин САНАҚУЛОВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Қаххор ТУРСУНОВ
Шахло БОТИРОВА	Амина ТЕМИРБЕКОВА
Маманазар ДЖУМАЕВ	Нурзода ТОШЕВА
Асқар ДЖУМАШЕВ	Қуанишбек ТУРЕКЕЕВ
Мухтар ЕРМЕКБАЕВ (Шимкент, Қазақстан)	Тажибай УТЕБАЕВ
Алишер ЖУМАНОВ	Амангелди УТЕПБЕРГЕНОВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Мамбеткерим ҚУДАЙБЕРГЕНОВ
Холбой ИБРАГИМОВ	Амангелди КАМАЛОВ
Шохида ИСТАМОВА	Вохид КАРАЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Гулмира ҚАРЛЫБАЕВА
Лола ИСРОИЛОВА	Ризамат ШОДИЕВ
Алима КЕНЖЕБАЕВА (Тараз, Қазақстан)	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Ярмухаммат МАДАЛИЕВ (Шимкент, Қазақстан)	Рустам ФАЙЗУЛЛАЕВ
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Асқарбай НИЯЗОВ	Тармиза ХУРВАЛИЕВА
Сабит НУРЖАНОВ	Умид ХОДЖАМҚУЛОВ
Захия НАРИМБЕТОВА	Жавлонбек ХУДОЙБЕРГЕНОВ
	Гулрухсор ЭРГАШЕВА
	Гавхар ЭШЧАНОВА
	Қонысбай ЮСУПОВ

МАЗМУНЫ

ТИЛ ХЭМ ӘДЕБИЯТ

Qurbonova B. B., Davlatova H.U. Muloqotda nutqiy aklarning aks etishi	8
Sayfutdinova D. P. Tilak nutqiy janrining tashkiliy va matniy kompozitsion tuzilishi	16
Halimova M. M. O'zbek tilida "head/bosh" konsepti lisoniy ifoda vositalarining nominativ maydoni	24
Matmusaeva H. "Aёllar adabiёti" tuшunчаси va aёl иждокор нигохи	31
Давлатова Х.У., Эргашев Ш. Jahon lingvistikasida bolalarning nutq oqitishi bo'yicha tadqiqotlar tahlili	39
Umaraliyeva J.U. Zavqiy asarlarida qo'llangan toponimlar	46
Karimova S. Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida o'quvchilar nutqi va tafakkurining o'stirilishi	53
Azamatova O.O. O'zbek tilida artionimlarning qo'llanilishi	57
Xalilova Z. Frazelogik birliklar	61
Mamatkulova N. Bo'lajak filologlarning nutq madaniyatini shakllantirish uchun o'yin metodlaridan foydalanish	69
Maxmadiyeva G. Rus tili darslarida immersiv texnologiyalardan foydalanish metodikasi	74
Навбатова Р. Узбекская проза 20-30 годов хх века: культурное наследие и новаторство	79
Миротин О., Умаров А. Индивидуально-авторское осмысление чеченской войны в романе А.А. Проханова «Чеченский блюз»	85
Умаров А. Технологии обучения русскому языку с использованием аудиовизуальных средств	91
Бегалиев Ш.Ю. Алгоритм в обучении грамматическим явлениям английского языка	95
Yuldashev N., Dr. Danish Ather. Methodological foundations of automated question generation (ASY) for learning management systems using artificial intelligence (SI) and natural language processing (TQI)	101
Kakhorova M. Learning medical terminologies is not as difficult as it sounds	108
Utambetova A. Scientific and methodological foundations for improving communication skills using the scaffolding method when teaching a foreign language	113
Avalboyeva M. Q. Formation and classification of the lexical layer of the language	121

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Abdug'aniyev O.T. Yangi O'zbekiston ijtimoiy taraqqiyotida talaba-yoshlarni umuminsoniy qadriyatlariga oid kompetentligini rivojlantirish	130
Shadiyeva N. Aqli zaif bolalarga matematikani o'rgatishning samarali usullari	136
Toshpulova N. Eshitishida nuqson bo'lgan bolalar bilan korreksion ishlarda o'yin texnologiyalari	145
Meliqo'ziyeva M., Abdullajonova Sh. O'zbekiston Respublikasida pedagog shaxsiga qo'yilgan talablar va uning konseptual asosi	154
Mirzayev Sh. Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim me'yoriy hujjatlarini takomillashtirish muammolari va istiqbollari	159
Abdullaeva S., Yuldasheva M. Dual ta'lim tizimining avzaliklari va ta'lim sifatiga ta'siri	165
Oqnazarov T., Kadirov T. O'qituvchilarda kreativlik qobiliyatlarini rivojlantirishning nazariy asoslari	171
Jo'rayev F. Deviant o'smirlar bilan ishlashda ijtimoiy sheriklik tizimi	176
Muxiddinov O. Milliy tarbiyaning o'rta maktab yuqori sinf o'quvchilarining jismoniy rivojlanishi va sifatiga ta'siri	182
Isayeva G.P. Hoja Axmad Yassaviyning komil inson haqidagi qarashlari tahlili	188
Нурбоев Ш. Халқ дostonларини ўрганишда илмийлик тамойили	193
Pirmanova G. O'smirlarning intellektual va ijodiy faoliyatini rivojlantirish	197
Nurmatova F. Tibbiyot oliygohlarida rus tili fanini xorijiy talabalarga chet tili fani sifatida o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari	205
Ismoilov T. Vaziyatga va auditoriyaga qarab verbal muloqot uslubini moslashtirish qobiliyatini rivojlantirish	210

Turg'unov M. Talabalarni aksiologik yondashuv asosida kasbiy pedagogik faoliyatini metodikalarda ko'rish	215
Qodirov A. Kommunikativ kompetensiya bo'yicha milliy va xalqaro modellar va ularni ixtisoslashtirilgan maktablar sharoitida amaliyotga joriy etish	219
Mamadov N., Jumayev A. Kompetentlikka asoslangan yondashuv orqali pedagoglarni kasbiy rivojlantirish masalalari	226
Namozova D. Bo'lajak musiqa o'qituvchisi kreativ kompetentligini oshirish texnologiyalarini takomillashtirishning pedagogik talablari	231
Qirg'izov I., Mamajonova D. Qadimiy sharq musiqa san'ati rivojida ayol xonandaligining nazariy asoslari	240
Rustamov I. Doira cholg'usining ijroviy uslublarini shakllantirish pedagogik muammo sifatida	247
Nasritdinova M. Artpedagogik yondashuv asosida bo'lajak musiqa ta'limi o'qituvchilarining ijodiy kompetentligini rivojlantirishda qo'llaniladigan artpedagogik texnologiyalar	252
Abdusattorov A. Orkestr sinf darslarini olib borishda ta'lim samaradorligini oshirish	258
Nomonjonov B. Musiqa o'qituvchisini amaliy darslarga tayyorlashning dolzarb vazifalari	263
Karimova N.R., Abdukadirov I.A. Bo'lajak o'qituvchilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashning pedagogik asoslari	267
Nasrullayeva F. O'quvchilarda texnik idodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish va uning o'ziga xos xususiyatlari	272
Tillabayeva G. Taym-menejment texnologiyasini rivojlantirish boshqichlari	277
Axmedov A. Bo'lajak psixologlarda kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish dolzarb muammo sifatida	281
Yo'ldosheva D. Akmeologik yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarning kreativ kompetentligini rivojlantirish texnologiyasi	291
Raximova F. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida dars tashkil etish	298
Raximova F. Pedagogik-psixologik muammolarni hal qilish jarayonida bo'lajak o'qituvchining kasbiy tafakkurini rivojlantirish	303
Muminova D. Shark mutafakkirlarining manaviy merosida farzand tarbiyasi	311
Raxmatullayeva N. Ta'lim muassasasida o'quvchi-pedagog munosabatlarini mustahkamlash hamda korporativ etikasi rivojlantirish mexanizmlari	319
Mardankulov J. Ta'lim tizimida pedagogik innovatsion texnologiyalarning mohiyati	324
Pardayev O. Texnika oliy ta'lim muassasalari rahbar kadrlarining liderlik imkoniyatlarida kommunikativ faoliyatning nazariy asoslari	330
Ismoilova A. Bo'lajak o'qituvchilarning akmeologik madaniyatini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari	335
Setsaliyeva I.I. Zamonaviy ta'limda kollobrativ ta'lim tushunchasi	340
Gulyamova N. Bo'lajak menejerlarda ijtimoiy faollikni shakllantirish	345
Qurbonova M.T. Talabalarida vatanparvarlikni shakllanishining pedagogik omillari	351
Bayjanova S.I. Inklyuziv ta'lim jarayonining pedagogik-psixologik jihatlari	355
Alimov A.A. Bo'lajak muhandislarni ni innovatsion faoliyatga tayyorlashni modernizatsiya qilish muammolari	360
Shomurotov B.X. Forsayt texnologiya metodlari tasnifi va ularning mazmuni	367
Taniqulov J. A. Jamoatchilik fikrini o'rganish metodologiyasi (media axborot tizim misolida)	377
Shernafasova H. R. Oliy ta'limda o'qitishni masofaviy tashkil etishda o'qituvchining imkoniyatlari	387
Pulatova O. X. O'quv jarayoniga zamonaviy innovatsion texnologiyalarni joriy etish	393
Arzikulova S.F. Kredit-modul tizimi sharoitida ta'limni individuallashtirish jarayonini tashkil etishning nazariy asoslanishi	398
Teshabayeva D.M., Ababakirova M.Sh. Media olamida lisoniy kommunikatsiyaning mazmun mohiyati	403
Xojibekova M.A. Talabalarda muloqot kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	408
Turdiqulova L. Z. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar shakllari	413

Yoqubaliyeva D.P. Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarini kasbiy-metodik rivojlantirish orqali fanni o'qitishga tayyorlash	418
Xoldarova I.V., Yuldasheva M.T. Boshlang'ich sinf yangi avlod darsliklarida fanlararo integratsiya	425
Ganiyeva D.B. Texnologik ta'limda kasb - hunarga o'rgatishni ilmiy tadqiqot ishlardagi tahlili	431
Elmurodov J.A., Matrasulova M.O. Zamonaviy boshqaruvda raqamli texnologiyalarning o'rni	435
Ma'mirova M.I. Ta'limning turli bosqichlarida axborot texnologiyalaridan foydalanish	442
Сандназарова Т.М. Бўлажак технология ўқитувчиларининг лойиҳалаш компетенцияларини ривожлантириш босқичлари модели	448
Нумонжонова Ф. Механизмы совершенствования профессиональной компетенции будущих педагогов и воспитателей средствами сиббордной технологии	455
Шукуров Ј. Применение информационных технологий в медицинском образовании: обзор и анализ	460
Наврүзова Е.П., Джалматова З.Д. Роль инновационных технологий при изучении русской литературы в эпоху «Трансмедиа»	466
Абдуллаева Н.С. Развитие иноязычной коммуникативной компетенции у студентов аграрных направлений	470
Kim O.A. Microgroups on technology cooperation as an alternative to traditional training	475
Usmonova Sh.R. Classification of technical teaching aids and their functions	481
Qoraboyeva N. N. Main advantages and disadvantages of distance learning	486
Egamberdiyeva D.U. Psychological and pedagogical bases of use of designing methods in the process of teaching foreign languages	491
Nasritdinova K.T. Analysis and creation of an audiovisual teaching aid	497
Mukhamedjanova S., Rakhimova G. Games as a means of promoting young learners' speaking skills	502
Rejapov A.A. Principles of teaching as the main guideline in teaching activities	507
Toirov R.A. Methodology for analysis and self-analysis of teaching activities	512
Khurramov A.I. Developing the reading skills of visually impaired students using a task-based approach	517
Rametullaeva N. Pedagogical foundations of educating students in the spirit of love for the motherland by teaching historical works	527

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ХЭМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Abdufattoxova M. Yangi o'zbekiston umumiy ta'lim tizimida ustoz-shogird an'analaring ahamiyati va istiqboli	532
Mamajonov L. Mediatexnologiyalar asosida o'quvchilarda milliy g'urur, vatanparvarlik kompetentsiyasini rivojlantirish metodikasi	537
Kenjayev Sh. Huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish usul va vositalari	543

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Aliboev U. I. Matematik savodxonlikni rivojlantirishda dirixle prinsipi	547
Boymirov Sh. Oliy ta'limda fizika bo'limlarini muammoli o'qitishda materiallarni tanlash tamoyillari	552
G'ayipova G. Sifatli ta'lim - islohatlar natijasi	558
Sanaqulov F.R. Muhandislik yo'nalishi talabalarini fizika fanidan kasbga yo'naltirib o'qitishning metodikasi	562
Mirzamuratov B. F. Umumiy o'rta ta'limda fizikani o'qitishda temperatura va issiqlik mavzusini o'qitish usullari	574
Djurayev M. K. Kompyuter texnologiyalaridan foydalangan holda ochiq ta'lim tizimini tashkil etish usullari	582
Абдуғафурова И. Использование HOUDINI и ZBRUSH в тандеме с 3DS max	589

Jumamuratov R. The importance of teaching chemistry in general secondary schools with the help of educational tools	597
Abdullayeva O. S., Abdullajonova N. N. Formation of a knowledge base of an intelligent information system based on analytical methods	603

БАСЛАЎШИ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Pardabayeva D., G'afforova Z. Intellektuallashtirish vositalar negizida bo'lajak o'qituvchilarni intellektual faoliyatga tayyorlash	612
Ziyayev A. Kichik maktab yoshi davrida mustaqil o'quv topshiriqlarini tashkil etishning ayrim masalalari	617
Uzoqboev X. Boshlang'ich maktab yoshidagi bolalarning tabiiy savodxonligini oshirishda innovatsion texnologiyalarning roli	622
Sultanova N. Bolalarni zifunon shaxs etib rivojlantirishda sun'iy intellekt vositalaridan foydalanishning zarurati	628
To'raqulova M.B. STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limda qo'llash orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	632
Ziyayev A. Kichik maktab yoshi davri va estetik his-tuyg'u tarbiyasi	638
Qoraboyev H., Shodiyeva J. Boshlang'ich sinflarda uy vazifasi doirasida beriladigan badiiy asarlarni so'rash usullari	643
Abdulfattoxova M. Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida "ustoz shogird" an'analarining metodologik asoslari	649
Сетсалиева И. Rivojlanish psixologiyasining predmeti	654
Olimova N. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini xalq og'zaki ijodi vositasida o'stirish texnologiyasini takomillashtirish	663
Jo'rayereva Sh. Gap bo'laklari va ularning boshlang'ich sinflar darslikda qo'llanilishi	670
Sheraliyeva N. Boshlang'ich ta'limda tarbiya darslarini samarali tashkil etish texnologiyalari	675
Qodirova N. Alohida yordamga muhtoj bolalarni inklyuziv ta'lim sharoitida o'qitishda maktab va oilaning pedagogik hamkorligi	680
Xamidova S. Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarida faslitorlik kompetitsiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslari	684
Ergasheva O. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini pirls baholash dasturidan foydalanish tizimi	689
Samatova M.K. Raqamli ta'lim muxitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ta'lim jarayonini baholash kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalar	695
Shomurodova N. 6-7 yoshli bolalarni axloqiy tarbiyalashda rivoyatlardan foydalanish metodikasi	701
Mustarova D. E. Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining ekologik kompetentligini steam ta'limi asosida takomillashtirish	705
Калмуратова X. P. Технологии управления дошкольными образовательными организациями на основе модели бенчмаркинга	709
Нурбаева И.Т., Имамова Н.З. Содержание и сущность менеджмента качества дошкольного образования в педагогических исследованиях	718
Нигматова М. Современные аспекты развития речи детей дошкольного возраста	725

ТАСВИРИЙ САЪНАТ

Omarova A.Q. Qaraqalpaq milliy qosiqlarini izertleniwi hám rawajlaniw baǵdarlari	735
Jumayev I., Qayumova Z., Ubaydullayeva M. Talabalarga chizma geometriya fanidagi asosiy geometrik tushunchalarni nazariy va amaliy bilimlari aloqadorligini ta'minlash orqali boshlang'ich tushunchalarni o'rgatish	741
Hayitov J. Oliy ta'limda chizmachilik fanini raqamli texnologiyalar vositasida o'qitish	746
Raximova G. Tasviriy san'at iynalishi talabalarni kasbiy faoliyatga tayirlash	750
Ozodboyev I. Dars samaradorligini oshirishda multimedia vositalaridan foydalanish metodikasi	755

OLIV TA'LIMDA CHIZMACHILIK FANINI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR VOSITASIDA O'QITISH

Hayitov J.M

Chirchiq davlat pedagogika universiteti.

“Muhandislik va kompyuter grafikasi” kafedrasi o'qituvchisi

Tayanch so'zlar: axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), kompyuter texnologiyalari, o'quv jarayoni, bilimlarni tizimlashtirish.

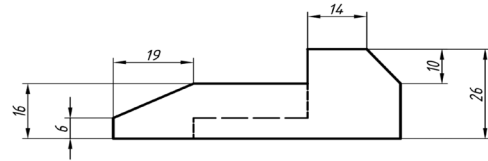
Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии (ИКТ), компьютерные технологии, образовательный процесс, систематизация знаний.

Key words: information and communication technologies (ICT), computer technologies, educational process, systematization of knowledge.

Hozirgi kunda yurtimizda olib borilayotgan islohatlar ta'lim tizimini raqamlashtirish kelgusi yillarda eng dolzarb va ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida qabul qilinmoqda. Raqamli texnologiyalar – bu axborotni “raqamlashtirish”, ya'ni universal raqamli shaklda taqdim etiladigan texnologiyalar hisoblanadi. Bunda raqamli texnologiyalarga ma'lumotlarni yaratish, saqlash va tarqatish imkonini beradigan texnologiyalarni kiritishimiz mumkin. Raqamli texnologiyalar vositalari bilvosita ta'limni idrok etishni osonlashtiradi va boyitadi.

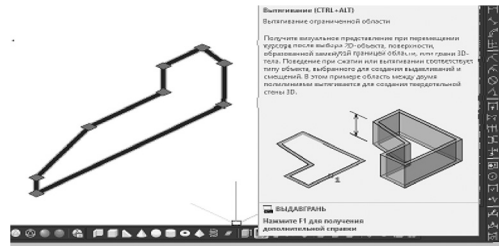
Ta'lim jarayonini raqamlashtirish yani bugungi kunda kompyuterlar shunday dasturlar asosida ishlaydiki, foydalanuvchilar uchun bu juda ham katta imkoniyatlar yaratadi. Microsoft kompaniyasining dasturiy mahsulotlari bo'lmish Windows va u asosida ishlovchi AutoCAD, dasturlar talabalar uchun chizmachilik fanlarini o'qitish jarayonida vosita sifatida xizmat qiladi va mustaqil o'rganish jarayonida ijodkorlik qobiliyatlarini shakllanishida didaktik materiallar tayyorlash amaliy mashg'ulot ishlari, virtual stendlar, prezentasiyalar, ta'lim beruvchi dasturlar, testlar, elektron o'quv qo'llanmalarining barchasini raqamli texnologik vositalar yordamida o'rganish kengaytirish saqlash uzatish talabalarda juda katta imkoniyatlar yaratadi.

Modelning ikki ko‘rinishi berilgan fazoviy ko‘rinishini chizish usulini keltiramiz. 1. Bunday detalni chizish uchun avval uning old ko‘rinishini chizib olish kerak. Buning uchun - Спереди tugmasi yordamida chizish maydoni frontal tekislika o‘tkaziladi. (1-rasm).

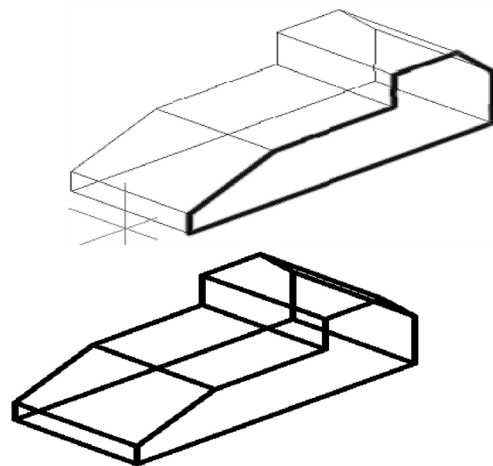

1-rasm

Modelning old ko‘rinishida ikki xil oddiy elementlar kesmadan tashkil topgan. Avval kesmalarni so‘ngra - отрезок tugmasi yordamida sichqoncha bilan ekranning ixtiyoriy joyida kesmaning birinchi nuqtasi (1) ko‘rsatiladi, vertikal yo‘nalish bo‘yicha pastga qarab sichqoncha yurgizilib klaviaturadan kesma uzunligi 16 raqamini yozib Enter bosiladi. Bu bilan sichqoncha (2) nuqtaga o‘tib oladi, ya‘ni 1-2 nuqtalar orasidagi kesma chiziladi. Sichqoncha bilan chapga tomon yuriladi, gorizontal yo‘nalish topilgach klaviaturadan kesma uzunligi 68 raqami kiritilib, Enter bosiladi (2-3 kesma chiziladi). So‘ngra sichqoncha bilan tepaga qarab vertikal yo‘nalish tanlanib kesma uzunligi 26 raqami kiritilib 3- 4 nuqtalar orasidagi kesma chizib olinadi. Va hokazo ketma-ket sichqoncha yordamida kesma yo‘nalishi va klaviaturadan uning uzunligi kiritilib qolgan kesmalar ham chizib olinadi. (2-rasm).

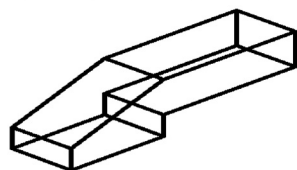
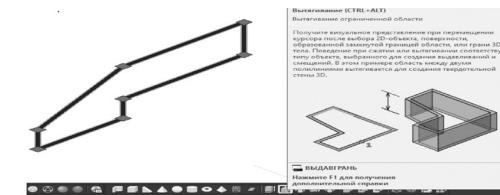
2-rasm

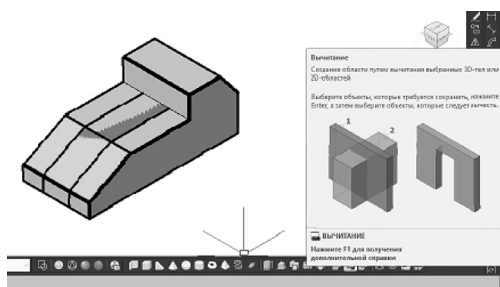
3-rasm

- Скрытие линииe tugmasini bosib, detalning orqa chiziqlarini ko‘rinmas

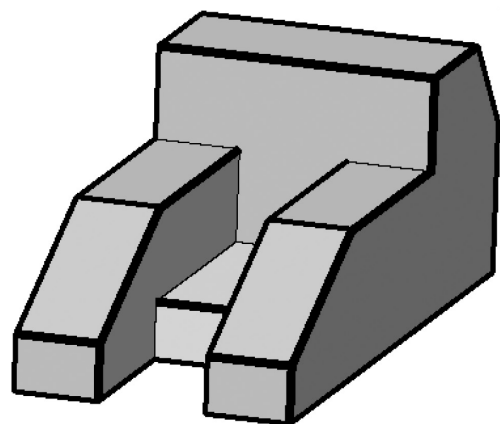
qilish (4-rasm,) 7. Modeldagi o‘yiqni hosil qilish uchun uning o‘rtasiga prizma o‘lchami bo‘yicha ketma ket chizilib, frontal ko‘rinishi chizib chiqiladi va chiziqlar Соединить tugmasi bosilib bitta chiziq qilib olinadi va Выдавить

4-rasm

5-rasm

6-rasm

(o'stirish) buyrug'i berilgach 12 raqamini yozamiz va Enter bosiladi prizma hosil bo'ladi detaldan prizmani ajratib olish kerak.

Modelni aksonometrik proektsiyasi chizilgandan so'ng ikkinchi o'yiqni hosil qilish uchun prizma shakli joylashtirilib bir qism olib undan keraksiz joylari o'yib olinadi. Dastlab yuqorida tariflangan shaklni Auto CAD grafik dasturi yordamida uch o'lchamli xolda chizib olamiz va kerakli qismlari shaklidagi chiziqdan foydalanib o'yib olinadi. Ushbu chiziqlar orqali talabalarni detalni taxminiy xosil bo'lish xolatini tasavvur qiladi (5-chizmada). Prizma chiziqlarni koordinata o'qlariga mos xolatda berilgan shakldan o'yib olinadi. Buning uchun grafik dasturdagi o'yib olish buyrug'dan foydalanamiz. Bu buyruq orqali grafik dasturda chizilgan modellarni keraksiz qismlarini o'yib olish uchun qo'llaniladi. Qo'llanish tartibi dastlab asosiy model tanlab olinadi hamda Enter tugmasi bosilib, so'ngra o'yib olinuvchi qism tanlanadi va yana Enter tugmasi bosiladi (6-chizma). Natijada dastlab berilgan modelning ortiqcha qismlari olib tashlanadi va biz loyihalamoqchi bo'lgan detalning konstruktiv holati xosil qilinadi.

Adabiyotlar:

1. Sh.K.Murodov.E.M.Mirzayev Nayitov.J.M. (2021).Определяя параметров отсеков поверхностей второго порядка по заданному объему central asian journal of mathematical theory and computer sciences. Muғallim хам ўзликсиз билимлендириў, Volume 02 Issue 05|. ISSN 2660-5309.

2. Hayitov.J.M.(2022).Muhandislik grafikasi fanlarini axborot-kommunikasiya texnologiyalari yordamida o'qitish orqali talabalarni ijodkorlik qobiliyatini oshirish.Science and education scientific journal. ISSN 2181-0842.VOLUME 3, ISSUE 11

РЕЗЮМЕ

Maqolada axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llash xususiyatlari ko'rib chiqiladi. Jumladan, ta'lim jarayonida ta'lim samaradorligini oshirish vositasi sifatida AKT imkoniyatlari tavsiflanadi.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются особенности использования информационно-коммуникационных технологий в образовательном процессе. В частности, описаны возможности ИКТ как средства повышения эффективности обучения в образовательном процессе.

SUMMARY

The article examines the features of using information and communication technologies in the educational process. In particular, the possibilities of ICT as a means of increasing the effectiveness of education in the educational process are described.